

[Kr. Kristensen.]

Derfor er jeg ked af den Nedsættelse af Alderen, der her foreslaas. Nu blev det ganske vist sagt, at det er i Virkeligheden ingen Nedsættelse; thi de unge kan ikke blive Lærere tidligere end efter den gamle Ordning, og dette er rigtigt nok. Men jeg mener heller ikke, at der er nogen Mening i, at en Mand skal være færdig til at gaa ind i en Lærerstilling i 21—22 Aars Alderen, eller hvor tidligt det kan blive. Jeg er ikke blind for, at det naturligtvis kan være vanskeligt at faa en saadan Bestemmelse om lidt Arbejde ude i Praksis gennemført; men jeg mener dog, det bør nævnes.

Der er et andet Spørgsmaal, jeg vil omtale, nemlig Forslaget om, at Undervisningen fremtidig skal være vederlagsfri. Ja, jeg ved nok, at de 40 Kr., man betaler nu, i det hele ikke har nogen større Betydning, økonomisk set, og derfor vilde jeg ogsaa være med til, at dette Beløb blev sat op. Men jeg mener, det er urimeligt, at de Folk, der har Raad til det, ikke skal betale for deres Uddannelse. Jeg vil gerne være med til, at der stilles tilstrækkelige Midler til Raadighed for dem, der ikke kan klare sig selv, og som har Evne til at gaa Læsnings Vej; men jeg mener, det er ganske urimeligt, at Staten skal bekoste Uddannelsen af alle de Borgere, der faar Lyst til at faa en eller anden Stilling indenfor Samfundet, og at Staten derefter, naar de har faaet denne Uddannelse, ogsaa helst skal sørge for, at de faar en Ansættelse. Vi ved jo, at den højtærede Undervisningsminister har haft megen Hovedpine som Følge af, at han maatte tænke paa, hvordan han skulde faa anbragt de mange Lærere, vi har tilovers. Det kunde han jo blive fri for, naar der ikke uddannedes saa mange. Jeg mener, det vilde være en moralsk Styrelse i det hele taget, om det blev saadan, at man ogsaa skulde betale noget for de Goder, man vilde nyde. Jeg forlanger ikke, at man skal betale fuldt ud, hvad Undervisningen koster Staten; men det skal være saadan, at de vedkommende, der kan, maa bringe et Offer for at komme den Vej frem.

Jeg kommer saa til Spørgsmaalet om Optagelsesprøven. Jeg har allerede nævnt, at jeg finder en Optagelsesalder af 17 Aar alt for lav. Men jeg vil rigtignok sige, at Spørgsmaalet om de Krav, der stilles ved Optagelsesprøven, for mig er af langt større Betydning; og dér finder jeg, at Ministerens Krav om, at Optagelsesprøven gøres strengere, er urimeligt. Jeg vil ogsaa bestemt modsætte mig, at der sker Ændring i Retning af, at de, der har Præliminæreksamen, Realeksamen eller en hvilken som helst

anden Eksamen, skal have forlods Ret til at gaa ind uden at aflægge Prøve (*Undervisningsministeren* [Borgbjerg]: Det staar der ikke et Ord om!). Jo, der gør, højtærede Minister (*Undervisningsministeren* [Borgbjerg]: Det er slet ikke Meningen). Det er ikke Meningen — ja, det er en anden Sag. Men det kan jeg ikke se af Forslaget; for det staar der (*Undervisningsministeren* [Borgbjerg]: Nej!). Men jeg vil altsaa være imod, at noget saadant finder Sted paa Grund af de Følger, det efter min Mening vil drage efter sig. Nu har vi jo Realskoler rundt omkring i vore Stationsbyer, og der er mange, som, naar de kommer til at bo i en Stationsby, kommer til at føle ligesom en vis Afsky for alt, hvad der hedder legemligt Arbejde. Saa kan man gaa ind paa en Realskole og tage sin Eksamen dér; og saa er der en Mulighed for, at man kan komme ind i en Stilling, naar man har denne Eksamen. Viser det sig saa, at man ikke kan faa en Plads, kan man da maaske forsøge Vejen om ad Lærerskolen for at prøve paa den Maade — og det vil i Virkeligheden føre med sig, at vor Lærerstand bliver rekruteret fra et helt andet Samfundslag end det, hvorfra vore Lærere nu hentes, og det vilde jeg mene vilde være uheldigt. Det vilde altid blive saadan, at de, der boede i Byerne eller i Stationsbyerne, forlods vilde have en Fordel fremfor dem, der boede paa Landet, og som har vanskeligere Adgang til at faa den Uddannelse, her er Tale om. Derfor vilde det efter min Mening være en grumme daarlig Handling at foretage sig her, for jeg tror, at det vil være godt, om vor Lærerstand fremdeles bliver rekruteret nogenlunde paa samme Maade, som det sker i Øjeblikket.

Hvad for øvrigt den Prøve, der skal aflægges for at blive optaget paa Seminarieret, angaar, vil jeg gerne give min fulde Tilslutning til de Udtalelser, det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen fremkom med, at det i størst mulig Grad bør overlades til Seminarieret selv at tage Bestemmelse i saa Henseende — saadan forstod jeg det ærede Medlem. Naar vi har en Prøve, som skal aflægges for at blive Lærer, saa synes jeg i alt Fald ikke, vi skal være for strenge med Hensyn til Kravene til dem, der skal optages paa Seminarierne. Det, der bliver det afgørende, er dog, om de faar den tilstrækkelige Dygtighed til, at de kan aflægge Lærerprøven. Derfor mener jeg, det bør overlades til Seminarierne selv at afgøre, hvilke Folk de vil arbejde med. Jeg tror, at vi trygt kan overlade det til dem, og jeg tror, at det i mange Tilfælde vil være en betydelig Fordel. Jeg har den Opfattelse, at den Mo-